Anul III — Orăștie, 2/14 August 1897 — Nr. 32

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe ½ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva" în Orăștie.

INSERȚIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară 4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sûnt a se trimite la adresa: „Minerva" institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Exposițiile de industria de casă.

— Cum s'au arangiat exposițiile și în vederea căror scopuri ar trebuì arangiate? — Industria de casă în comerciul mare. — Modelele acestei industrii în școalele de fete. — Un album de modele naționale și adunarea obiectelor mai frumoase și mai perfecte în un muzeu. — Concentrarea mijloacelor trebuincioase pentru realisarea acestor scopuri. — Foloasele. —

(Urmare si fine.)

Dar' din sumele aceste s'ar putea și cumpĕra de reuniuni lucrurile cele mai frumoase, și din ele, precum și din obiectele dăruite, s'ar putea înjgheba rênd pe rênd un muzeu de lucruri de industrie națională, care ar fi pentru noi nu numai un obiect de mândrie adevĕrată națională, ci și un lucru de mare folos practic.

Când la anul 1869 fusei și eu unul dintre învĕțătorii trimiși de ministrul Eötvös pentru studiarea instituțiilor școlare din Germania, în special pentru Dresda și împrejurime, m'am oprit la întoarcere în Norimberga, oraș atât de vestit în anumite specialităţi de meserie industrială, desvoltată din meseriile obicinuite și din industria de casă.

Acolo se află „Muzeul Germanic", o colecțiune din cele mai bogate, mai frumoase și mai instructive, de tot felul de producte ale industriei casnice și ale industriei de artă din epocele cele mai vechi ale vieței germane și până în timpurile mai nouĕ. Și printre aceste obiecte se află nu unul, ci multe specimene de petece, unele de câte o palmă numai de mari, altele mai mari, de țĕsĕturi și chindisituri vechi germâne. Toate conservate cu mare pietate și scumpĕtate. Începuturile muzeului au fost mici, ear' azi este una din instituțiunile culturale de felul acesta din cele mai însemnate nu numai în Germania, ci în Europa întreagă.

Ar fi o presumpțiune sĕ pretindem sĕ avem și noi numai decât ceva de felul acesta, dar' un început modest se poate face, și viitorul va îngriji, ca acest început sĕ se desvoalte din ce în ce tot mai mult și sĕ ajungă la perfecțiune tot mai mare. Greutăți vor fi, la început mai ales, dar' sĕ nu ne speriem de ele. Celui zelos și stăruitor multe îi sûnt cu putință. Adevĕrat că partea finanțiară pare a face cele mai mari greutăți, dar' nici aceste greutăți nu sûnt de neînvins. Avem astăzi preste 45 institute românești de bani, cari toate laolaltă dau pe fiecare an sume frumușele pentru diferite scopuri de binefacere; însĕ cum aceste sume se împart de fiecare institut în prea multe părticele, folosul ce'l aduc aceste ajutoare, nu stă în proporție cu sumele consacrate și cu lipsele ce voiesc a întimpina. Sûnt o picătură de ploae pe pământul ars de secetă. De ce n'ar fi cu putință, ca aceste ajutoare sĕ se concentreze dela toate, dacă nu până la cel din urmă crucer, cel puțin până la jumĕtatea sumelor, sau trei pătrare ale lor, pentru ajutorarea câte unei instituțiuni de interes general național, remânênd câte ceva și pentru preîntimpinarea lipselor locale.

Pe această cale s'ar realiza fără nici o greutate pe fiecare an câteva mii de floreni. Această sumă în un an d. e. s'ar putea da reuniunii femeilor din Sibiiu, sau reuniunii femeilor din comitatul Hunedoarei, sau celei din Brașov etc., sĕ zicem pentru edarea unui Album conținênd modele desemnate de lucruri de industria casnică, sau pentru întemeerea unui muzeu de lucruri din această industrie ș. a.; în alt an s'ar putea da suma aceea întreagă d. e. Reuniunii agricole din comitatul Sibiiului sau din alt loc, dacă este, gimnasiului din Brașov, sau celui din Blaj, sau celui din Brad ș. a. m. d., cari și ele cu multe nĕcazuri se luptă și multe lipse au de preîntimpinat; în alt an s'ar putea da earăși suma întreagă pentru cutare sau cutare alumneu, și astfel în adevĕr s'ar ajuta instituțiuni, deși poate ici colea locale, totuși de însĕmnătate culturală națională generală, și precum banii ce se adună la institutele de credit și economii ale noastre, sûnt bani dela Români din toate părțile țerii, așa ar fi și cu cale, ca rênd pe rênd sĕ beneficieze din ei toate instituțiile noastre culturale locale și prin ele în cele din urmă totalitatea națională.

În special un album și un muzeu ca cele indicate ne-ar aduce foloase mari: a) ar face cu putință valorarea mai bună a productelor noastre industriale de casă, b) ar contribuì a conserva modelele alese în originalitatea lor și ne-ar scutì de stricarea gustului prin producte industriale netrebnice colportate de șarlatani, și de corcirea portului național și a acareturilor din casă, *c) ne-ar face cu putință sĕ punem lucrul de mână în școalele noastre de fete pe bază națională, originală, d)* ar ridica valoarea noastră morală în ochii celor de alte neamuri din țară și din străinătate, *e)* ar face sĕ crească încrederea în puterile noastre proprii și în aptitudinile noastre, *f)* ar face sĕ crească prin vênzare capitalul nostru economic național și *g)* toate aceste ar fi de un neprețuit efect *educativ* nu numai asupra tinerimii, ce umblă la școală, ci asupra poporului nostru întreg, pentru-că schimbarea în portul național al sătenilor, nu e numai o simplă schimbare de haine, ci e tot odată și începutul unei schimbări în obiceiuri, în moravuri, în tigna vieței familiare și, în cele din urmă, în ale vieței naționale și sociale.

Am încercat a atrage atențiunea publicului nostru românesc asupra mai multor din cele amintite, încă în anul 1882 în o serie de articole, publicate în *„Telegraful Român"*, asupra exposiției române din acel an din Sibiiu. Din incidentul exposiției de mai târziu de lucruri de mână, arangiate de reuniunea femeilor române din Sibiiu în favorul școalei sale de fete, am făcut cu directorul de atunci al școalei civile de fete a „Asociațiunii transilvane", comitetului acesteia un raport și o propunere pentru procurarea celor mai frumoase lucrări, în scopul întemeerii unei colecțiuni de modele originale române în favorul școalei acesteia și promovării lucrului de mână în sens național. Comitetul Asociațiunii a predat propunerea spre competenta afacere comitetului Reuniunii femeilor din Sibiiu. Dar' cele publicate în ziarul *„Telegraful Român"*, stând la locul al doilea, se vede că nu au fost în stare sĕ atragă atenția asupra lor, căci nu s'a reflectat de nime la ele, și nu s'a început nici măcar un embrion de discuție asupra folosului și trebuinței unui astfel de lucru. Ear' idea exprimată în raportul adresat comitetului Asociațiunii și de acesta derivat la comitetul reuniunii femeilor, se vede că a avut soartea grăuntelui din parabola din biblie, a căzut între spinii disensiunilor politice și sociale, care ne-au agitat pe atunci și a rĕmas și ea neluată în samă.

Aceasta însĕ sĕ nu ne împedece a revenì și la acest loc asupra cestiunilor amintite, mai ales că din apelul »Reuniunii femeilor din comitatul Hunedoarei" cu privire la exposiția de aranjat în acest an, din întreprinderea „Reuniunei femeilor din Sibiiu" pentru aranjarea unei nouĕ sortituri de obiecte în toamna viitoare, în favorul sporirii fondului seu, în scopul de a putea, la cas de trebuință, întimpina mai cu înlesnire spesele reclamate de eventuală înființare a unei preparandii (școale normale) pentru fete, și în fine din apelul comitetului „Asociațiunii transilvane" privitor la înființa-

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI"

Dintr'alte lumi.

Când am plecat dintr'altă lume
Venind cătră pământ din cer,
Un spirit mi-s'a prins tovarăș
Sburând cu mine prin eter.

Precum o rândunea 'n văzduhuri
Văzând pe altă rândunea,
S'apropie grăbit și sboară
Prin zări alăturea cu ea,

Așa sbura cu mine-alături,
Și-mi tot vorbea cu ochii plini
De lacrămi, cum vorbește-un tată
Când pleacă fiul prin străini.

Eu însĕ beat de fericirea
Venirii mele pe pământ,
Nici n'auziam ce spune dînsul;
Și-acum nemângâiat ce sûnt!

El mi-o fi spus vre'o taină mare!
Și par'c'o știu, și c'o rĕspic;
Dar' când e s'o rostesc în vorbe
Simt bine că nu știu nimic!

O, după mii de ani, când iarăși
Din cer ca spirit voiu venì,
Voiu fi cuminte, căci viața
Atât de dragă nu mi-o fi..

Voiu asculta de-al meu tovarăș
Ca 'n veci sĕ scap de nenoroc.
Ori poate 'n veci așa vrea soartea
Sĕ repetăm acelaș joc?

(»F. i.«) *G. Coșbuc.*

Iertare.

Soții Cernea, căsătoriți de aproape doi ani, duceau un traiu liniștit, fericit în aparență, — și gurile rele tăceau molcum, negăsind ce sĕ bârfească. Dar' dacă băgai mai bine de seamă, vedeai că între acești doi oameni domnea o răceală aproape înfiorătoare. Ori și unde'i întâlneai: acasă ca și pe stradă, nu-i vedeai vorbind de cât foarte puțin, stând ca străinii unul lângă altul. Și poate tocmai răceala asta le făcea traiul mai liniștit, mai ferit de certe, mai slobod de turburări. Vecinii mărturiseau că nu i-au auzit nici odată certându-se, ear' servitorii erau gata sĕ adeverească ori și când aceste spuse.

La un an după căsătorie avură un copilaș. Amêndoi nu mai puteau de bucurie; în acest punct neștiutor ei își vedeau închegată fericirea unei vieți, nădejdea unei bucurii nesfîrșite. Și sĕrbătoriră această zi cu toată pompa cuvenită unei întêmplări de soiul acesta.

Toată vremea nu-'și mai puteau lua ochii de pe chipul acela grăsun, trandafiriu și senin, care zîmbea așa de dulce, așa de negrăit de drăgălaș. Când venea cineva la ei, când se duceau unde-va, trebuiau sĕ vorbească de Emil »al nostru« — și chipul cum rosteau cuvêntul «nostru», îți dădeau sĕ pricepi toată dragostea, toată duioșia ce inimile lor o desfășurau pentru acest copilaș.

Acum nici atâta n'aveau nevoe sĕ-'și vorbească: li era cu mult mai bine, mai plăcut, sĕ alinte cu vorbe dulci, mângâitoare, pe îngerul care stătea tăcut în leagăn — și care se uita zimbind la dênșii, fără sĕ poată pricepe ce-'i spun gurile acele aplecate asupra-i. Une-ori par'că voia sĕ spună ceva, așa deschidea gurița-i mică, și un gungurit fermecător de drăgălaș rĕsuna de odată. Alte-ori se trudea sĕ ridice capul, sĕ se scoale, tinzêndu-și mânuțele în sus, — însĕ capul cădea ear' pe perinița albă, ear' tata și mama rîdeau cu hohot, fără sĕ se uite unul la altul, ca și când fiecare se știa singur lângă acest prunc, în mintea căruia începeau sĕ se agite deja dorinți, simțĕminte, cari chinuesc atâta firea omenească.

Și așa li-se strecurau clipele vieții, neschimbate, învăluite mereu în aceiași taină nepĕtrunsă, în aceeași liniște neturburată.

Copilul creștea mereu, începu sĕ mănânce câte ceva, zicea »ma-ma«, »ta-ta« cu glasul lui limpede și subțire. Fericirea lor creștea tot mai mult, cu cât copilul devenea mai mare, ca și când fericirea și el ar fi fost doi gemeni, cari creșteau în aceeași mĕsură, nici unul mai mult decât altul.

— »Emil!«, — și copilul se uita în toate părțile ca sĕ vadă cine l'a strigat, și nu se mai oprea din rîs când vedea zbucnind de după vr'o perdea pe tatăl seu pe mama. Ear' ei îl sărutau de-odată, cu patimă, fiecare pe câte un obraz, pe câte-un ochiu, pe câte-o parte de gât, și copilul se zbătea, rîzênd de gîdiliturile ce'i pricinuiau atingerea de carnea lui a buzelor lor înferbêntate!

*

Toată lumea se mira! Așa moarte! Sĕ te scoli de dimineață bună-sănĕtoasă, fără nici o durere, și după un ceas-două, sĕ zaci întinsă pe masă, rece și neînsuflețită ca un trup de lut! Și toți rĕmâneau tăcuți, încremeniți în fața Tăriei, neîndrăznind sĕ mai rostească nimic, nimic...

— Sĕraca! Chiar a doua zi de anul copilului sĕ moară! Ce vênt rĕu!

rea unei *„Case naționale“* și a unui *„Muzeu național“* al Românilor ciscarpatini, asupra căruia ne-am pronunțat și noi, se vede, că acum sûnt mai multe elemente interesate în causă și doritoare a se face ceva în aceste direcțiuni.

Fi-voiu mai norocos de astădată, putea-se va face acum sau de aci înainte ceva pentru realisarea măcar în parte a acelor idei? Nu știu. In tot casul lucrurile amintite sûnt destul de importante, *pentru-ca sĕ nu se dee de nou uitării,* pentru-ca sĕ se afle cineva undeva între noi, care, avênd plăcere, sĕ pună împreună cu noi umĕrul pentru a le duce cu încetul spre realisare.

Dr. Daniil P. Barcianu.

Călĕtorii de capete încoronate.

De mult nu s'a mai pomenit atâtea alergări în dreapta și în stânga, de capete încoronate, Principi, Regi și Impĕrați, unii la alții și unii după alții, ca în acești ani din urmă. Intrevederi peste întrevederi.

Acum toată lumea vorbește de călĕtoria *Impĕrașului Germaniei* cu Impĕrăteasa și câțiva ministri, *în Rusia,* la Țarul muscălesc.

In 7 Aug. n. au sosit la Petersburg cu yacht-ul (corabia) «Hohenzolern». Lume uriaș de multă aștepta pe țermurii rîului Newe pe unde avea sĕ treacă și descindă Impĕratul. Primirea a fost cât sĕ poate de călduroasă. Intre sunetul musicelor și bubuitul tunurilor Impĕrații s'au îmbrățișat și sărutat, tot așa și Impĕrătesele.

Visitei i-sĕ dă negreșită însĕmnătate politică, sĕ socotește ca un pas înainte făcut pe drumul apropierii și întăririi bunei înțelegeri dintre statele acestea vecine, bunăînțelegere a cărei temeiu a fost pus de vizita M. S. Impĕratului nostru la Petersburg, întêmplată de curênd.

Totuși tainele acestor întrevederi sĕ țin ascunse. Care e adevĕratul lor scop, ce s'a pus la cale acolo, mai ales că numai așa din «dragoste» creștinească nu sĕ cercetează aceste capete încoronate, — asta nu o poate afla marea obște, o scot la iveală numai timpurile și faptele, poate după ani de zile.

*

Indată după Impĕratul Germaniei, va merge în Rusia *Președintele Republicei Franceze* sĕ cerceteze pe Țarul. Va fi un fel de întoarcere a visitei ce Țarul a făcut la Paris mai în urmă. Dar' nu numai atâta, ci și o înțelegere politică între aceste state în privința ținutei lor în multe chestii, sĕ stabilesc la astfel de prilegiuri.

*

Principele *Ferdinand al Bulgariei* care a cutreerat acum pe la toate curțile domnitoare vecine, după-ce în urmă a fost în România, s'a dus și la Constantinopol sĕ se înfățișeze Sultanului turcesc, cărui îi e supus, și sĕ-'l asigure despre «credința» și «supunerea» Bulgariei față de Turcia, în mĕsura în care e datoare potrivit legăturilor dintre ele.

Sĕ crede, că Ferdinand a colindat pe la curțile Europene, în Italia, Austria, Rusia, România, etc. sĕ pipăe inimile, sĕ vadă ce ar zice când el s'ar declara de *„Rege“* al Bulgariei și pe Bulgaria scoasă de sub ori-ce atîrnare turcească.

Cum însĕ în urma numelui rĕu ce-'l are și curtea lui și țara lui, nu i-au dat bobii semne prea bune, pare a fi pus sabia jos și s'a dus sĕ se proștearnă și mai departe la picioarele stăpânului, Sultanului.

Adunarea de ajutoare.

Ministrul unguresc de interne a dat o nouă poruncă din cele mai înmuiate în veninul urei față de neamurile nemaghiare.

Sĕ știe că mai ales la noi popoarele nemaghiare, sĕrace de așezeminte publice, de biserici și școale, ce brumă am făcut și noi, mai ales așa am făcut, că am cerut dela public, și am dat toți, care cât am putut, și așa am făcut ici o școală, colea o biserică, colo un seminar, un internat, etc. etc.

Putința asta de-a mai face macar așa ceva, voește ministrul sĕ ni-o ieie! El a dat poruncă prin care zice că nici un fel de «strîngere de milă», de ajutoare, de aci încolo nu se va mai putea face fără învoirea autorităților administrative», adecă fără îngăduință dela mai marii politici, dela oficiile publice de stat!

Chiar și foile maghiare ce mai au ceva sĕnătos în privința asta în creerul lor, sĕ ridică contra volnicei porunci, ce te împedecă a tinde pe viitor mână de ajutor de-aproapelui ajuns în lipsă, până nu și-a da voe la aceasta mai întâiu — guvernul!

Ear' guvernul va da voe, după prescrisele ordinațiunii, numai dacă cele două persoane care cer îngăduința li sĕ par lor «vrednice de încredere».

Cheia aceasta va fi apoi o armă cu putere diavolească în mâna micilor zbiri și tirani de printre noi, ca pe toți cei-ce nu le sûnt la inima ca Români, sĕ-'i arate ca «nevrednici de încredere» și se nu lase sĕ mai putem strînge nimic sĕ nu mai putem face nimic cu obol dela binevoitoarea obște.

Un omor fioros.

Dumineca trecută o veste zguduitoare s'a rĕspândit ca fulgerul prin firul telegrafic în toate părțile în Europa:

Intâiul ministru al Spaniei, bĕtrânul Canovas, a fost ucis de cătră un anarchist, cu numele Golli, italian din Neapol!

Ministrul, om de 72 ani, sĕ afla la băile din Santa-Agnada; stătea tocmai în parc cetind gazete și încungiurat de familie și de domni de rang înalt, și dame.

De-odată un om strĕin sĕ apropie de el, părênd că ar vrea sĕ-'l roage pentru ceva. Dar' ministrul abia a avut vreme sĕ-'l privească și strĕinul a și scos din buzunar un revolver și a descărcat asupra lui trei gloanțe, cari toate trei au nimerit, cel dintâi chiar în cap!

Abia a putut striga «*Infamule!*», apoi amețit și rĕsturnându-se, cu cuvintele «*Trăiască Spania*» pe buze, vechiul bărbat de stat a căzut jos mort îndată.

Anarchistul a fost prins. Va fi ucis și el în zilele acestea, după legea statară.

Earăși ușile temnițelor!

Sĕ știe goana ce s'a pornit în anul trecut contra convocătorilor unei conferențe naționale pe 24 Octomvrie 1896. Conferența a fost oprită și convocătorii, 7 la numĕr, pedepsiți: *Dr. I. Rațiu* la 10 zile temniță și 70 fl. în bani, ear' dnii Dr. Oct. Russu, Dr. Amos Frâncu, Dr. N. Vecerdea, Onoriu Tilea, Zaharia Boiu și Dr. I. A. de Preda, la câte 3 zile și 25 fl. în bani.

S'a apelat la vicișpan: a respins apelația; s'a recurat la ministru: cu data 30 Iunie n. a făcut și el ca vicișpanul!

Și așa dlor numiți nu le rĕmâne decât supunerea la pedeapsă, pentru că au încercat a face întrebuințare de un drept cetățenesc! In 15 zile dela primirea hotărîrii ministeriale (li s'a inmanuat la începutul sĕptĕmânii de față), au sĕ între în temniță.

Aceasta după-ce numai cu vre-o 2 sĕptĕmâni nainte, au sunat închizêndu-sĕ sinistru ușile temnițelor din Seghedin asupra alor alți trei Români nevinovați, dnii: Basiliu Morariu preot în Poiana Abrudului, pedepsit cu 10 luni și 150 fl, Crucian Simu înv. în Ciufud (l. Blaj) cu 8 luni și 100 fl, și Ioan Simu din Ciufud cu 4 luni și 50 fl. De ce? Pentru-că înființaseră un cor vocal în Ciufud și ținuseră și câteva probe cu el, la care Ungurii sĕ temeau că prea sĕ înflacără tineretul de cântări naționale, și corul nu fusese înștiințat, n'avuse statute întărite!

O mare nenorocire.

La capĕtul sĕptĕmânii trecute în Bulgaria a avut loc o întêmplare nenorocită, de care a vorbit mult toată lumea, că a fost ea oare numai o nenorocire, un sĕmn pentru domnitorul bulgar, ori a fost anume sĕvêrșită și dchiar contra lui îndreptată?

Joi fusese la Sinaia în Castelul Peleș pentru a face visită Regelui Carol. Vineri s'a întors de-adreptul în Bulgaria pe la Rusciuc. A eșit cu bine de pe pĕmêntul român, cum a păsit însĕ pe pĕmênt bulgar, la Rusciuc, în apropiere de stațiunea drumului de fer, *un magazin de praf de pușcă și patroane s'a aprins și a explodat, cu o detunătură grozavă ce s'a auzit și simțit la zeci de chilometri departe!* Opt milioane de patroane au luat foc! Își poate dar' închipuì ori-cine ce detunătură au produs acelea aprinzêndu-se! Și magazinul era plin de lucrători. *Pe 50 de oameni i-a asvĕrlit explosiunea în Dunăre;* vre-o *120 au fost omoriți, tot cam pe atâția arși,* ear' vre-o 100 răniți greu.

Știrea nenorocirii a făcut fiori pretutindenea. Principele bulgar cu întâiul seu ministru Stoilov ce-'l însoțea, și cu toți cei din giurul lor, s'a speriat foarte.

Unii țin, că a fost numai o întêmplare fără noroc, alții însĕ că a fost un atentat îndreptat în contra vieții principelui, căci chiar atunci s'a aprins magazinul când el a sosit în stație și, magazinul era aproape de stație.

Spitalul în care au fost duși răniții, dă o înfățișare tristă de tot. Principele cu ministrul seu, s'au dus și ei de au cercetat pe nenorociți.

Nu mai merge!

Nu mai merge de loc cu felul nedrept de până acum și de acum chiar, de cârmuire a Impĕrăției!

Lueger, primarul Vienei, vorbind cu un redactor ce ținea sĕ-'i știe părerea asupra stării politice, i-a zis între altele, că oposiția germană de acolo, nu luptă azi numai contra ordinațiunilor date cu privire la limba cehă, căci retragerea lor, ori retragerea însuși întâiului ministru Badeni dela cârmă, încă nu vor putea restabilì *pacea.*

„Pacea nu sĕ mai poate restabilì azi, a zis Dr. Lueger, decât prin o schimbare temeinică de sistem (adecă a felului de chivernisire a statului), *schimbare ce nu sĕ poate încungiura și ce nici nu poate sĕ întârzie!“*

Natural, că această «schimbare» spre mai rĕul popoarelor nu poate fi, ci cel mult spre mai bine și pentru ele.

Ne plângem, dar' rĕsunet nu aflăm!

De lângă ***Dobra,*** Aug. 1897.

(Din notariatul Lăpușnicului). Notariatul Lăpușnicului, (preturei Iliei) cu 9 comune *curat românești* (vre-o 4000 locuitori) din toamna anului trecut este expus unei șicanări ce revoaltă întreaga obște. Sĕ face aci o mare nedreptate limbii românești, făcênd peste putință atingerea poporului cu nemijlocitul slujbaș, cu notarul, atât în treburi notariale cât și de matricule.

S'a mai scris despre starea apăsătoare, precum și despre modul ciudat cum sĕ administrează în acest notariat, unde peste fostul substitut s'a adus alt substitut: Finta Albert, mașterul pretorului din Ilia, un om care prea lesne a schimbat diploma de dascăl cu cea de *notar*, și care poate i-ar fi bună pentru a competa într'un ținut unguresc, dar' la noi e o ticăloșie sĕ fie pus pe capul poporului căci îi lipsește de tot cunoștința limbii românești!

Plânsus'au și au recurat toți representanții cu primarii în frunte, contra acestei ne-mai pomenite ticăloșii. Fost'au deputațiuni peste deputațiuni, din fruntași ai cercului și au predat recurse comitetului suprem și comisiunei administrative. S'a făcut arătare chiar și ministrului de interne. Toate au rĕmas țipete zadarnice, căci azi poporul românesc e scos din paza legii, și țipetele lui de, durere, sûnt pentru impilatorii sei o petrecere, ca odinioară țipetele martirilor creștini pentru Nero, Maximilian etc.

S'au arĕtat gravele abusuri sĕrĕrșite de cei din cancelaria noastră. Toate nu s'au luat în socoteală.

— Ei, ce-i omul?

— Ui-te bietul bărbatu-so; se duce, pe semne, în târg.

Și cele două cumetre tăcură privind cu ochii scrutători pe bărbatul care pășea încet, cu ochii în jos, pe strada stropită cu raze. Și atâta jale puteai cetì pe fața lui, nemângăiată jale, că par'că te înfiori gândindu-te la rĕceala ce'l stăpânea când era ea în viață.

In giurul tristului catafalc plângea o mamă îndurerată și două surori, ear' tatăl moartei stătea tăcut pe un fotoliu de lângă fereastră, cu pieptul aplecat pe genunche, cu capul sprijinit de coate.

D-na Cernea, îmbrăcată într'o roche de mătasă, stătea nemișcată, cu fața în sus, cu ochii ascunși în pleoape. O, chipul ăsta tinĕr și frumos, asară alb ca floarea crinului, acum galbin ca lămâia! Gura asta, care săruta, cu câteva ceasuri mai nainte, cu atâta foc obrajii plini de viață ai micului Emil, acuma încleștată, cu neputință de deschis! Ochii ceia negri, aprinși, cu privirile lor adânci, sinul care se umplea și se lăsa ca o minge de gumă, brațele cari strîngeau cu atâta patimă la piept trupșorul plăpând al copilului, trupul tot, organele toate sûnt acuma neînsuflețite, incapabile sĕ facă vre-o mișcare, sĕ-ți dea vre-o senzație, sĕ-ți destăinuiască vre-o dorință! Moartea cotropește totul cu puterea ei neînfrântă.

*

Au trecut mai multe zile dela moartea d-nei Cernea. Azi ea zace, pentru vecie, închisă în groapa întunecoasă, în tăcerea neasemuită a locuinței subpămêntene. Bărbatul ei vine în fiecare zi la mormênt aducêndu-i flori, câte un buchet mic de crini sau de trandafiri, printre cari sĕ zăresc petalele catifelate ale vre-unei pansele, simbol al vecîniciei gândiri la un suflet ce ți-a fost drag. Intr'un târziu, după-ce dă paznicului dela cimitir vre-un bacșis, pleacă, păsind încet pe poteca îngustă, ce șerpuește prin iarba crescută sĕlbatec.

Micul Emil nu știe nimic. Doar' atâta vede că acuma îl desmeardă numai unul, și și acela mai rar și nu cu atâta voioșie ca mai înainte. Dar' inima lui de copil nu-'l face sĕ presimțească, că aceea care i-a dat naștere, care i-a dat trup și viață, s'a dus, s'a dus pentru totdeauna în lumea vecînică...

*

Cernea sĕ plimbă aprins prin odae. Cetește mereu, pentru poate a zecea oară scrisoarea înmanuată lui de un necunoscut și scrisă de mâna nevestei sale. Mergea gânditor pe stradă; cineva îl oprește, îi dă o scrisoare, fără sĕ-'i spună nici o vorbă, apoi se departă îndată, cu pași repezi, fără ca el sĕ mai aibă vreme sĕ-'l întrebe ceva. Puse plicul în buzunar, veni în grabă acasă și începu sĕ cetească scrisoarea *de laea*, scrisă pe hârtie trandafirie:

«Dragă Alecule,

«Atâta doriam: sĕ ajung data când dragul nostru Emil va împlini un an de traiu, și apoi sĕ mor. Și așa fac: în momentul când îți scriu acestea, sticluța cu strichnină e pe masă, și n'așteaptă decât sĕ fie golită, după ce voiu da cea din urmă sărutare drăguțului Emil.

«De ce mĕ sinucid? M'am crezut totdeauna ca o pedecă în drumul vieții tale, ca un duh rĕu care îți turbură fericirea ce o așteptai în viață. Câte chinuri trebue sĕ-'ți fi pricinuit faptul, că, aflat de mine, ai părăsit-o pe Elena, pe care poate o iubeai mult de tot. Negreșit o iubeai mai mult decât pe mine, căci altfel ce te-ar fi făcut sĕ te uiți la ea. Și ai părăsit-o, da, ai părăsit-o; sûnt sigură că n'ai mai mers nici odată pe la ea. Ai făcut cum ai vrut, eu nu ți-am cerut nimica. Din ziua aceea așa de tristă, rușinați unul de altul, trăiam ca străini, fără sĕ ne vorbim, fără sĕ ne spunem nimica. O liniște adâncă se arată asupra vieții noastre, și o răceală neasemuită sapă între inimile noastre un abis.

«Nu vreau sĕ te mai stingheresc multă vreme. Tu poate tot o mai iubești pe aceea pe care eu n'o urăsc de loc; și de ce nu i-ași face loc, de ce te-aș mai chinuì? Și mĕ duc! Dar' merg în groapă voioasă, în suflet cu dragostea pentru două ființe: Emil și tu. Da, dragă Alecule, te iubesc și te iert; trăiește fericit, iubește pe Emil, iubește-o pe aceea care 'mi va ținè locul, și gândește-te la mine!..»

«Ana».

Scrisoarea aceasta destăinuì totul: nimeni nu știa până atuncia, că Ana murise otrăvită.

Târziu, Cernea obosit căzu pe-o sofă și începu sĕ plângă cu hohot, ca un copil...

V. Cosmin.

Cine voiește azi din *Muncele* să vină la matriculă, trebue să se provadă cu merinde pe doauă zile, așa de minunat e împărțit cercul acesta.

Ca o urmare a dreptelor noastre plânsori spre a ne pune oameni, cu cari să ne putem înțelege cu notarul fără ajutorul servitoarei sau a femeilor sau a vre-unui cociș de prin curte, care știu mai multe limbi ca dl notar, în 17 Iulie a. c. în ziua alegerii de subnotar și matriculant, protopretorele Góró,contra voinței alor 90 representanți, jură pe dl Finta de atare! Singur scriitorul acestuia a strigat «să trăiască», căruia îi răspunseră amărîții alegători cari doriau pe Gostae: «*Ba să nu trăiască, că noi nu ne putem înțelege cu dînsul!*» «*Nu-'l voim!*» sunară mai multe voci. Al doilea concurent, care conduce azi cancelaria, Incze Sándor prin presiuni din partea protorului a fost silit a se retrage! Aceasta la cas de lipsă să poate dovedì cu martori.

La strigările de nemulțumire a mulțimei poporului, răspunsul fu: «Eu nu vě pot aduce oamenii de urechi!»

Văzênd representanții cum dreapta lor cerere nici că să crestează, și că sûnt purtați numai deageaba, au părăsit cancelaria ferbênd de nemulțumire și după puțină sfătuire în curte, în numele lor prin representantul Petru Hădan, înștiințară la protocol recurs contra acestei purcederi!

Vrednic de amintit deste bravul primar din Dumbrăvița, *Fenești,* care fiind ca bărbat de încredere, *nu a subscris protocolul, spunênd verde Măriei Sale, că dînsul nu poate subscrie acest protocol, de oare-ce bătrânii satului nu-'l voiesc odată cu capul pe Finta!*

Așa să petrec lucrurile în acest notariat mare, încât și cel mai nepriceput om vede nedreptatea săvîrșită de organele care chiar ele ar fi chemate a respecta dreptul înscris în lege.

Cu prilegiul acesta dl protopretore a publicat ziua alegerii de notar pe ***21 August*** n.

Sătoși după un om cualificat conform legii *care să ne poată înțelege limba nostră bine,* fără tălmaci, și să conducă agendele notariale spre mulțumirea tuturor — atragem încă din vreme luarea aminte a d-lor cari ar dori să ocupe acest post, să nu întârzie a-și aștorne cererile lor, nădăjduind la spriginul representanților din notariat.

Mai mulți representanți.

CORESPONDENȚA

Băița, Aug. 1897.

Onorată Redacțiune,

Din prilegiul concertului pe care tinerii clerici din jur l'au aranjat în Brad, s'a lățit vorba că ar fi concertat și în Băița, însě „preotul a refusat de a-i primi"!

Faima e absolul talsă, și eu pe această cale resping dela mine o așa insinuație.

Eu am primit dela dl Perian, teolog, la 22 Maiu o epistolă în care'mi face cunoscută dorința tinerilor de a concerta și la Băiță în trecerea lor spre Brad. I'am răspuns următoarele dlui Perian:

»Am primit epistola D-Tale. Scuza pentru întârziere. Dacă vě decideți a concerta în Băița, mě încunoștințați că pe ce timp.

«N'ar strica de-aș ști chiar ziua. Cât pentru concursul băițenilor, *la acela puteți conta.*

«Mi-ar plăcea să știu și numĕrul, la caz când s'ar ivi trebuința de cvartire».

Mě miră, în urma acestora, cum poate cineva deduce din acestea că eu nu aș fi voit să concerteze?

Răspuns însă eu n'am mai primit, până ce întâlnind pe dl Tritean și întrebând de ce n'au venit și la noi, mi-a zis: »Cum se venim când d-ta ne scrii că n'avem ce căuta?!"

Cine a dus pe dnii clerici în eroare, n'am se caut. Eu nu mě simt vinovat în această afacere și resping dela mine insinuațiunea ce s'a făcut asupra mea din reavoință. —

George Drăganu,
preot

O interesantă profeție.

Materială și realistă cum e azi lumea, că numai aceea mai crede ce vede cu ochii și pipăe cu degetul, ca Toma, când au trecut vremile prorociilor, a cetirilor pe stele, a «credințelor deșerte», — o isbește foarte în suflet când aude totuși de câte o minunată împlinire a vre-unei «prorocìi»!

Nimeni însě nu e azi mai crud isbit de o atare împlinire de prorocie, ca nenorociții Greci bătuți.

In anul 1883 un poet din Atena, *Synadinos,* a scos de sub tipar un volum de poesii. Intre alte poeme avea una de vre-o 200 de versuri, întitulată „*Turcii contra Atenienilor*". N'a luat-o nimeni în samă când a apărut; o visare de poet, și încă o visare urîtă, nevrednică de ținut minte, ziceau.

Azi, după rĕsboiul cu Turcii, oare-cine 'și-a adus aminte de poesia lui Synadinos, a recetit-o și s'a speriat de ce a vĕzut că spunea acest visător nainte cu 14 ani, și a retipărit în foi poesia, și a rĕmas isbită de ea toată lumea cum rĕmânsese reînvietorul ei. E fioros cuprinsul: Ca un Ieremia ce plânge pe ruinele Ierusalimului, plângea poetul grec pe ruinele întrevĕzute ale patriei sale. El descrie un rĕsboiu. Grozav, ucigător rĕsboiu! Sângele curge, tunetele de moarte rĕsună preste tot locul.

«Dar' timpul acelor fapte mari cari au făcut vestită Grecia, a trecut! — plânge poetul. «Poporul nu mai știe să se renască. Turcii înaintează, să revarsă peste țară!

«Eată-'i sosesc! esclamă el cu spaimă; apoi scârbit să vede de stările de lucruri din țara sa, el să întoarce spre Turci și le zice lor: «Eu vě salut pe voi! Voi sûnteți mântuitorii nostri: Iarna cea aspră e care pregătește primăvara cea gingașe... Inaintați numai Turcilor; „*Cleonii*" vi-au pregătit drumuri largi!

«Un stafet abia rĕsuflând vestește, că păgânii au cuprins *Lamia!* Ei atacă, ear' regruții nostri cad ca pleava! Oficerii nostri cad cu rane în pept; *corporalii conduc trupele*"!..

Și, interesant, în lupta din Tesalia și Epir, s'a întêmplat tocmai pe tocmai, în rĕsboiul trecut, că suboficerii, corporalii, ajunsese să conducă ei trupele! Mai departe întreabă poetul:

«Unde sûnt bogații, voluntarii aristocrației? De ce nu vin ei să învingă pe dușmani? Nici o urmă de ei! In șirurile oastei nu să vede decât popor de rênd, păstori, pălmași, zileri, fii poporului!.. Aristocrații rĕmân acasă, să tem că praful de pușcă le negrește fețele albe!...«

Și profeția asta s'a împlinit din iotă 'n iotă în 13 Iulie, când o telegramă din Atena vestea, că în oaste, între reserviști mai ales, e mare nemulțumirea, și ei cer ca și aristocrații, bogații, să prindă arma! Și urmează poetul:

«Un vestitor vine ca o săgeată la Thebe, și spune că Turcii au roscolit mormintele eroilor greci dela Platea... Ear' musicile dușmanului *ca și cum și-ar bate joc de noi, cântă cântece grecești*"...

Asta-'ți pare curat vis. Și profeția s'a împlinit întocmai! Știrile oficioase de rĕsboiu spun, că soldații lui Edhem-pașa înaintând spre Lamia, cereau cu tărie să fie sloboziți a să repezi asupra inimicului, și făcându-și improvisat un marș de rĕsboiu cu titula: „*Nainte spre Termopile!*", marșul era alcătuit tot din cunoscute cântece poporale grecești!.. Foile din Atena scriind despre asta, fără să-'și aducă aminte de poesia lui Synadinos ziceau cu amărăciune: «*Ca și cum ar voì să-și bată joc de noi*».

Poesia a ajuns azi sensațională. A uimit până la fiori pe cetitori.

NOUTĂȚI

Scumpirea pânii a luat un zbor îngrozitor mai în toate țerile peste cari s'au descărcat uriașele potopuri de apă din primăvara și vara asta. Și în țară la noi să urcă foarte prețul bucatelor. La Arad, scrie »Tribuna Poporului« că o pâne care era cu 40—50 cr. acum e cu peste *1 fl.!* In Românià încă s'a îndoit prețul bucatelor, cât toile să plâng tare contra acestei urcări. In Austria a trebuit să întrevie poliția să nu să mai urce prețurile, amenințând că le închid prăvăliile la urcători, așa urcau!

Cărturarii nostri să facă luător aminte pe popor la împregiurarea asta, ca să nu fie tras pe sfoară de Jidani care îi iau acum bucatele ieftine pentru a i-le vinde peste 2—3 luni cu preț de 3 ori așa de mare!

*

Călătoria M. S. Regelui Carol I la Ischl pentru a să întrevedea cu M. S. Impĕratul nostru, s'a amânat. La Ischl, în urma vĕrsărilor de ape, nu mai e de paradat, doar' de jăluit pagubele întêmplate, și așa vizita Regelui Român e amânată până prin Septemvrie, când se va face la Viena.

*

La marile manevre împĕrătești, ce să țin în astă-toamnă în Ungaria, Maiestatea Sa Impĕratul nostru va avea înalți oaspeți. Impĕratul Germaniei vine și el, avênd de gând ca după manevre să meargă apoi de-adreptul la București spre a face vizita de mult tot dorită, curții române. M. S. Impĕratul nostru, fiin aci și Impĕratul Germaniei, învită la acelea manevre și pe Regele Carol al României, care firește va și venì. E înălțătoare atenția ce să dă azi înțeleptului Rege Carol, și prin el Țerii pe al cărei Tron mândru domnește.

*

Conferența de pace ce să ține la Bruxela a primit, spun foile din Țară, propunerea clubului român de a-'și ținea la anul ședințele în București. Români sûnt la conferență 6, Unguri doi. Pazmándi înt'un articlu din «Magyarország» laudă mult pe d. Grădișteanu, conducĕtorul grupului român, ca pe un om de cultură înaltă și temperament calm. Zice că e un demn representant al Românismului în fațe străinătății.

Tinerimea română din Bruxela a împărțit între membri conferenței o elegantă broșură cu informații asupra stării Românilor de sub domnia maghiară.

*

Telegrame se pot da de aci încolo și la poste ude nu este oficiu telegrafic! Direcțiunea postelor pune publicului la îndemână „*carte pentru telegram*", închise, întocmai ca cărțile de corespondență închise. Costă una 31 cr. (cât o telegramă azi). Să află la toate postele. Scrii pe ele și posta la cea dintâi plecare le duce la locul unde e telegraf mai aproape, care apoi le telegrafează unde sûnt adresate. Zece cuvinte pot fi scrise în telegramă, ear' de-or fi mai multe, să plătește încă 3 cr. de cuvênt.

*

Mari ieșiri de ape. Ploi neasemuit de mari au căzut peste o parte a Germaniei, apoi în Austria peste Viena și giur, și o parte a Ungariei încă. Rîul Laitha, care desparte Austria de Ungaria, și Dunărea au crescut foarte în decursul și mai ales pe la capĕtul sĕptĕmânii trecute. Să vestesc pagube uriașe din părțile Pestei, Comarom, Moșon, Peci, Mohaciu, Pojon și altele! Partea dinspre Miază-Noapte a Pestei-nouă, era Sâmbătă și Duminecа trecută toată sub apă. Intre Buda și Pesta Dunărea crescuse de să revărsase peste țermi pe strade, lucru ce de mult nu să știe să se mai fi întêmplat. La Rozsahely clădirea primăriei a căzut în ruine; 14 oameni au fost zdrobiți de ziduri și înecați în apă. In alte părți nenorociri și mai mari. In Austria mai ales, părți întregi de orașe, fabrici, comune aproape de tot, au fost ruinate și spălate de apę. Zeci de milioane sûnt pagubele.

*

Oficeri austriaci la Regele Carol. Oficerii de rang mai înalt din garnisoana din Sibiiu, sub conducerea generalului comandant *Probst,* s'au dus sĕptĕmâna trecută la Sinaia, unde au adus omagiile lor Maiestății Sale Regelui Carol. Maiestatea Sa 'i-a primit cu cunoscuta-'i bunăvoință de care oficerii au fost prea plăcut atinși. După dejun MM. Lor s'au întreținut cu toți oficerii, cari apoi s'au îndepărtat, ducênd plăcute suveniri dela Sinaia românească. E aceasta un obiceiu frumos de curtuoasie față de domnitorul vecin. Fiecare comandant de corp nou numit pentru Ardeal, merge de face visită Regelui României vecine, de regulă vara când Maestatea Sa să află la Sinaia, așa de aproape de hotarele ardelene.

*

Dar frumos. O bună pildă pentru oamenii nostri mai cu prindere, a dat de curênd economul Teodor Niște din Reghea (în Selagiu). In testamentul seu el 'și-a adus aminte și de d torința către deaproapele și mai ales către neamul seu, și a lăsat 100 fl. pentru ajutorarea studenților români selăgeni ce vor studia în Beiuș. Soția sa Ana, tot așa de înțelegĕtoare ca și sotul seu, a adaus și din parte-i 100 fl. la lăsămêntul sotului, și așa a trimis suma la Episcopul din Oradea-mare pentru administrare. Foarte frumos aceasta dela țerani.

*

„Gloria" din Faget. „*Asociațiunea de consum în Faget*" care bine, codusă, a ajuns la o frumoasă înaintare cu marea sa «Prăvălie de Consum», a hotărît să-'și schimbe firma în următorul chip: «*Gloria*», societate comercială pe acțiuni», și să-'și mărească capitalul la 30.000 fl. în acțiuni de câte 25 fl. Acțiunile nouě să fixează cu prețul de 26 fl. pentru a să egala cu cele vechi; (25 fl. capitalul social de acțiune, ear' 1 fl. la fondul de reservă). La subscriere se va solvì după fiecare acțiune 20%, adecă 5 fl. și 1 fl. la fondul de reservă. Terminul și ratele ulterioare le va fixa direcțiunea astfel, că întreaga valoare a acțiunilor să fie solvită cel mult până în 30 Aprilie 1898 st. v. Subscrierile să fac în persoane sau prin plenipotențiat. Terminul de încheerа a subscrierilor e 31 August st. n. Acei membrii, cari au participat până acum la fondul asociațiunii, conform §-lui 5 lit. b) și §-lui 7 din statutele asociațiunii, cu părțiale de 5, 10 și 20 fl., sûnt învitați a se declara, cel mult până în 31 August 1897 st. n., că voesc a întregì părțialele la acțiuni, conform prospectului present, dacă da, binevoiască a încunoștiința direcțiunea asociațiunii, până la terminul aici indicat.

*

La Paris cu bani puțini! Să știe, că în 1900 va fi în Paris o exposiție universală, lumească, ca și care puține s'or mai fi vĕzut. Sûnt uriașe pregătirile ce să fac pentru ea. Toate statele vor lua parte expunênd ce au mai frumos acolo, pe locuri date anume. Cine n'ar dorì să vadă toate minunile lucrului mânilor și științei omenești, ce acolo să vor îngrămădi cu belșug? In România s'a aflat un genial mijloc de a putea face și pe bogați și pe săraci să meargă pe atunci la Paris. S'a întocmit anume un consorțiu, o tovărășie, la care cei ce vor, au să plătească încă de pe acum 1 leu 50 bani (75 cr.) pe lună pentru clasa I, sau numai 1 leu lunar pentru clasa a II-a. Această sumă crește în mĕsură aritmetică, începênd la 1 August acest an. Sumele adunate nu vor trece în cea din urmă lună decât la cel mult 43 lei pentru cei de clasa 1, și 29 lei pentru cei de clasa 2. In schimb vor avea: călĕtoria (dus și întors) la Paris, întreținerea pe zece zile și întrarea la exposiție, unde vor fi călĕuziți de persoane cunoscĕtoare.

FEL DE FEL

Să fie adevĕrat? Să vestește că un croitor austriac, *Cazimir Zenglen,* ar fi aflat un fel de pănură pentu ferirea de gloanțe, care e mult mai practică decât cămașa de fer de odinioară cu care să îmbrăcau în rĕsboaie. O probă foarte reușită a făcut numitul croitor, în Chicago (America), unde a stat în fața unui public mare, îmbrăcat numai în peptar făcut din acea pănură, și a comandat să i-se tragă 5 gloanțe de revolver drept în inimă. Toate gloanțele au fost de minune respinse de pănură și la câțiva pași au căzut jos. După împușcături el povestea publicului, că a simțit numai foarte mici împunsĕturi de pele.

*

Mama: Dle Nae, scuză dar' nu vě mai pot da voe să umblați cu fiica mea de atâtea ori singuri.

Nae: Cum, doară n'aveți încredere în mine?

Mama: O da, în D-Ta am toată încrederea.

Nae: Atunci în d-șoara fiică a dvoastră n'aveți încredere?

Mama: Ba da, și în ea am toată încrederea, dar' în dvoastră *în amêndoi* nu pot avea încredere...

AMICIȚIE — DISTRACȚIE

In patru foi.... Cunoști sigur opera „Hariette". Știi că era artistă, cântăreață sĕrbătorită. Sĕrmanul milionar Wanderbild era amorezat în ea făr' de speranță. Căuta, se forța s'o uite. Nu era în stare. In tot locul 'l persecuta fermecătoarea melodie cântată de Hariette: „Willst du mein Liebchen sein? Nein Nein! A cinstit milioanele și comorile sale sĕracului Ioanathan și a plecat după adorata sa în lume. Ea, preferia nimbul și gloria ce o secera pe lumea de scânduri, iubirei adevărate. — Știi cum să finește Opereta?.. „Willst Du mein Liebchen sein? Ja, Ja! Ja, Ja!" E prea târziu? Nu-'i prea târziu! — Foițele din pagina 38 nu i-le voiu trimite. — La ce? și așa zici că e... prea târziu. *Grozav!*

„Uritei, nu, nu, nu,!..." Domnul de mai sus minte, că i-a trimis foițele! *Pricind.*

Pă.... „Mai învĕțat — oc siune mi-s'a dat — am cercat — am câștigat; la revedere 'n patria matale... Ochi albastri.. *Pretina pretinei.*

Pu...! Intenționea Ți-a fi fost bună; resultatul 'l poți ghîci... Ca să-'ți fie mai ușor a afla secretul, aduți aminte ce zicea amicu-ți V. din T. Petr. referitor la M. din Sch. Br. *Pretina.*

Surorilor. Tot cu „pech". Ne-am rĕsturnat pe cale. — Pĕcatele — că am făcut jaf în prune, să vede că s'or așezat pe noi. — Bubi e cam melancolic. — Oare de ce. Mai știi? Sperăm că „sûnteți toți bine, pe la cascadă". Micuța mai face bravouri.. Locustele dușmancele? jaf! *Dodo.*

Lui *Depecernă.* Mare supĕrare și tristeță. Sûnt „fericit"? O fi, o fi, dar' să vede că numai alții o știu!.. Mai mult în epistolă. Salut steluțelor! *Nemo.*

Convocare.

On. preoți și învĕțători gr.-cat. din ținutul Hațegului și alți binevoitori ai școalei, prin aceasta să convoacă la adunarea generală a «Reuniunii docenților gr.-cat. din ținutul Hațegului» ce se va ținea în *Hațeg la 12 Septemvrie st. n. a. c.*

Program:

A. Participare în corpore la serviciul divin în biserica gr.-cat din loc la 9 ore a. m.

B. Ședința I. cu începutul la 10 ore a. m.

1. Cuvêntul de deschidere al președintelui.
2. Constatarea membri.or presenți.
3. Raportul comitetului despre activitatea Reuniunii din anul trecut.
4. Raportul com. despre starea cassei.
5. Raportul bibliotecarului.
6. Esmiterea alor 3 comisiuni pentru censurarea rapoartelor de mai sus.
7. Esmiterea unei comisiuni pentru inscrierea de membri și incasarea de taxe.
8. Discuție asupra procedurii în causa absențelor școlare pe basa regulamentului comitatens din vigoare.
9. Cetirea disertațiunilor.
10. Raportul comisiunilor esmise.
11. Statorirea budgetului pe anul viitor.
12. Statorirea terminului și locului pentru adunarea generală viitoare.
13. Eventuale propuneri.

Din ședința comitetului central ținută în Hațeg, la 28 Iunie 1897.

N. Nestor, președinte. *N. Trimbițoniu,* notar I. *S. Țarina,* notar II.

☛ Aceasta convocare publică să se considere și ca învitare specială.

Mulțămită publică.

Pentru zidirea nouei biserici din comuna noastră Câmpuri-Surduc au binevoit a ne colecta și am primit dela:

Dl preot Basiliu Biro din Herendești cu lista Nr. 1033, 1 fl.

Dl preot Ioan Ioanoviciu din Hăreu ne-a colectat cu lista Nr. 136 dela 27 contribuenți 5 fl. 42 cr.

Dl preot Ilie Roșca din Tămașfaleu la Apelul Nr. 371 ne-a colectat 2 fl. 5 cr.

Dl înv. Simeon Pavel din Grohot ne-a colectat cu lista Nr. 239 dela 20 contribuenți 4 fl.

Dela Oficiul parochial din Galgo ne-a sosit dela 25 contribuenți 1 fl. 90 cr.

Dl preot Stefan Russu din Nasna ne-a colectat cu lista Nr. 716 dela 36 contribuenți 5 fl. 25 cr.

Dela parochienii din Agnita ne-a trimis dl preot I. Părău cu lista Nr. 389, 85 cr.

Dl preot Iosif Drăgoțel din Orăștioara ne-a colectat cu lista Nr. 159 dela 6 contribuenți 60 cr.

Dl preot Ioan Giulani din O tlaca ne-a colectat cu lista Nr. 1383 dela 18 contribuenți 8 fl. 90 cr.

Dl preot Augustin Aldan din Vermes ne-a colectat cu lista Nr. 1245 dela 20 contribuenți 3 fl.

Dl preot Filip Leuca din Pancota ne-a colectat cu lista Nr. 1501 dela 5 contribuenți 7 fl.

Dl preot Andreiu Popa din Criștior ne-a colectat cu lista Nr. 1824 dela 14 contribuenți 2 fl.

Dl preot Basiliu Hodoșiu din Iclandu-mare ne-a colectat cu lista Nr. 707 dela 28 contribuenți 3 fl. 30 cr.

Dl preot Aureliu Avramescu din Cuptoare ne-a colectat cu lista Nr. 1236 dela 16 contribuenți 1 fl. 80 cr.

Dl preot Augustin Beleș din Șimand ne-a colectat cu lista Nr. 1386 dela 6 contribuenți 3 fl. 50 cr.

Dl preot Filip Vuia din Aga ne-a colectat cu lista Nr. 1278 dela 5 contribuenți 1 fl. 50 cr.

Dl preot Vasiliu David din M.-Mămăligani ne-a colectat cu lista Nr. 637 dela 5 contribuenți 2 fl. 70 cr.

Dl preot Petru Iuga din Tilișca ne-a colectat cu lista Nr. 779 dela 24 contribuenți 14 fl. 70 cr.

Dl epitrop George Cărmănușiu din Selciva ne-a colectat cu lista Nr. 1453 dela 20 contribuenți 3 fl. 15 cr.

Dl preot Ioan Manoviciu ne-a colectat din Mucundorf cu lista Nr. 877 naturalii prefăcuți în bani: 2 fl. 60 cr.

Dl preot Iosif Morariu din T.-Cubin ne-a colectat cu lista Nr. 1220 dela 9 contribuenți 5 fl. 80 cr.

Dela Oficiul parochial din Broșceni am primit cu lista Nr. 1196 dela 16 contribuenți 2 fl. 75 cr.

Din Somortin ne-a trimis dl epitrop Zacharie Helerea cu lista Nr. 417 2 fl. 10 cr.

Dela Oficiul parochial din Vingard am primit cu lista Nr. 766 suma 1 fl. 15 cr.

Dl preot Iosif Ognean din Soborșin ne-a colectat cu lista Nr. 1484 dela 35 contribuenți 3 fl. 43 cr.

Dl preot Niculae Ciocan din Valea-sângeorgiu ne-a colectat cu lista Nr. 220 dela 12 contribuenți 1 fl. 50 cr.

Dl preot Vasiliu Maxa din Gârbova-de-sus ne-a colectat cu lista Nr. 284 dela 27 contribuenți 3 fl.

Dl preot Martin Vernichescu din Vârciorova ne-a colectat cu lista Nr. 825 dela 19 contribuenți 2 fl.

Dl preot Iacob Buzdug din Borgo-Rus ne-a colectat cu lista Nr. 433 dela 69 contribuenți 8 fl.

Dl preot Teodosiu Popa din Furcșoare ne-a colectat cu lista Nr. 71 dela 42 contribuenți 3 fl. 68 cr.

Dl preot Georgiu Lintru din Ciuchiciu ne-a colectat cu lista Nr. 1170 dela 2 contribuenți 2 fl. 50 cr.

Dl preot Niculae Tămaș din Alparea ne-a colectat cu lista Nr. 1556 dela 16 contribuenți 4 fl. 60 cr.

Dl preot Vasiliu Orășian din M.-Sâriadob ne-a colectat cu lista Nr. 982 dela 26 contribuenți 2 fl. 80 cr.

Dl preot Georgiu Ittu din Vale ne-a colectat cu lista Nr. 781 10 fl.

Dela comuna bis. Borloveni ne-a sosit cu lista Nr. 987, 1 fl. 25 cr.

Dl Mihail Dragomir din Gurasada ne-a dăruit 3 fl.

Dl preot Niculae Jurca din Illova neau colectat cu lista Nr. 852 dela 4 contribuenți 4 fl.

Dl preot Aureliu Greblea din Leschia ne-a colectat cu lista Nr. 527 dela 31 contribuenți 4 fl. 43 cr.

Dl Iosif Pêrvu înv. în Lesnic ne-a colectat cu lista Nr. 85 dela 31 ccntribuenți 3 fl. 34 cr.

Dl primar Vasiliu Putz din Ploppi ne-a colectat cu lista Nr. 528 dela 24 contribuenți 2 fl. 70 cr.

Dl preot Ioan Giurgiu din Ociu neau colectat cu lista Nr. 1409 dela 37 contribuenți 6 fl. 30 cr.

Dl preot Stefan Rus din Ida-mare ne-a colectat cu lista Nr. 462 dela 40 contribuenți 1 fl. 88 cr.

Dl preot Ioan Todescu din Bucium-Cerb ne-a colectat cu lista Nr. 314, 2 fl.

Dl preot Niculae Popa din Felcheriu ne-a colectat cu lista Nr. 1572 dela 8 contribuenți 4 fl. 88 cr.

Dl preot Iosif Costea din Vaca ne-a colectat cu lista Nr. 264 dela 106 contribuenți 9 fl. 12 cr.

Dl preot Iosif Neagoe din Rimeț-sat ne-a colectat cu lista Nr. 300 dela 28 contribuenți 2 fl. 92 cr.

Dl preot Niculae Maniu din Băcăinți ne-a colectat cu lista Nr. 42 dela 24 contribuenți 2 fl. 85 cr.

Dl preot Ioan Matheiu din Barra la Apelul Nr. 1276 ne-a trimis 1 fl. 15 cr.

Dl preot I. Olariu din Pojoga ne-a colectat cu lista Nr. 1452 dela 39 contribuenți 6 fl. 15 cr.

Dl înv. Virgiliu Stefaniga ne-a colectat din Csutta cu lista Nr. 861 dela 28 contribuenți 4 fl. 87 cr.

Dl preot Octavian Săbău din Bozeș ne-a colectat cu lista Nr. 45 dela 14 contribuenți 3 fl. 65 cr.

Dl Ioan Giurgiu din Stretea ne-a colectat cu lista Nr. 30 dela 9 contribuenți 1 fl. 70 cr.

Dl preot Corneliu Marcu din Togir ne-a colectat cu lista Nr. 1136 dela 2 contribuenți 1 fl. 50 cr.

Dl Ioan Petroviciu comerciant în Lapugiu-sup. ne-a colectat cu lista Nr. 384 dela 55 contribuenți 11 fl. 5 cr.

Dl înv. Muntean din Cugir ne-a dăruit 1 fl.

Primească preastimații dni colectanți și contribuenți cele mai sincere mulțumite, pentru ajutorul ce nil-au dat.

Câmpuri-Surduc, la 8 August n. 1897.

La însărcinarea comunei bisericești:

Ioan Budoiu. m. p., preot. — În absența dlui notar: *Iosif Negru* m. p., membru în comitet.

CALINDARUL SĂPTĂMÂNEI

Zilele	Călindarul vechiu	Călindarul nou
Dumin. a 9-a d. Rusalii, c. 14, gl. 8, v. 9.		
Dum.	3 C. P. Isacie	15 (†) Adorm. N.
Luni	4 7 tin d. Efes	16 Rohu
Marți	5 M. Eustignie	17 Bertram
Merc.	6 (†) Sch. l. față	18 Elena
Joi	7 M. Domeție	19 Ludovic
Vineri	8 M. Em. St. R.	20 (†) Stefan R.
Sâmb.	9 A. Matia	21 Ioana

LOTERIE

Tragerea din 4 August st. n.

Sibiiu: 5 72 50 11 86

Tragerea din 7 August st. n.

Timișoara: 13 84 71 44 82

Tragerea din 31 Iulie st. n.

Budapesta: 3 11 38 79 51

Tragerea din 11 August st. n.

Brünn 26 48 90 29 28

Pentru redacție responsabil: **Ioachim Muntean.**

Sz. 6508—1897. (244) 1—1

bvghtó.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a hátszegi kir. járásbiróság 1897. évi 6508 számu végzése következtében Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt Goldmánn Mór javára Borza László és neje ellen 387 frt 85 kr. jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 549 frtra becsült ráfvasak, plattenek és házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. jbiróságnak 6508—1897 sz. végzése folytán 117 frt 43 kr. tőkekövetelés, ennek 1896. évi deczember hó 4. napjától járó 6% kamatai erejéig, Hátszegen, végrehajtást szenvedő lakásán illetve a raktárban leendő eszközlésére **1897. évi augusztus hó 26 napjának délutáni 3 órája** hátáridőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozok oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108 §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Hátszegen, 1897. julius hó 27-án.

Komlossy,
bir. kiküldött.

Țiglele lui Ugron Gábor.

În **fabrica de cărămidă** și **de țiglă** din **Székelyudvarhely** a lui ***Ugron Gábor*** se pregătesc, cu ajutorul mașinilor, **două feluri de țiglă:**

1. ***Șindile franceze de lut,*** (țiglă brezdată), în următoarele măsuri: lățime 21 cm. lungime 40 cm., 15 bucăți acoper un metru pătrat, într'un vagon încap 4300—4500 bucăți. Sĕ gătesc și jumĕtăți de țiglă, pe dreapta și pe stânga. **Prețul în Udvarhely:** 1000 de bucăți, în vagon, 24 fl.!

Avantaje: țigla ce sĕ cere spre acoperirea aceluiași teren, e cu 30% mai ușoară decât ori-care altă țiglă. Lățuirea sĕ face la distanță de 32 cm, prin urmare trebuesc numai jumĕtate atâța lați, ca la alte țigle. Coperișul formează un întreg, sub care nu pătrunde nici ploaie, nici zăpadă; avênd din lăuntru 6 canale de aer nu e așa expusă la schimbările grabnice ale temperaturei; iarna ține acoperiș cald, vara rĕcoros.

2. ***Țiglă de rînd,*** frămêntată cu mașini, din lut de o calitate uniformă, cu următoarele mărimi: lungimea 40 cm., lățimea 17.5 cm., 34 bucăți acoper un metru pătrat, lățuirea sĕ poate face la distanță de 18 cm., într'un vagon încap 6300—6500 bucăți. Prețul, în vagon, la stațiunea din Székelyudvarhely, **13 fl. miia.**

(243) 1—3

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducelei Iosif n. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: **fl. 300.000**. Fond de reservă **fl. 100.000. Depuneri fl. 1,000.000. Circulația anuală fl. 15,000.000.**

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește **5%** interese fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la **fl. 1000** se restituesc îndată la presentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

(165) 10—

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII IN ORĔȘTIE

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3,000.000. (196) 14—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) **acordă împrumuturi** cu interese de **8%**;
2) **primește depuneri**, dela particulari cu **5** și cu **5½**, ear' dela corporațiuni culturale cu **6%**;
3) **cumpĕră și vinde realități**;
4) **cumpĕră și vinde mărfuri și producte**;
5) **arêndează și exarêndează realități**;
6) **cumpĕră și vinde efecte publice**;
7) **mijlocește operațiuni**, specificate sub 3. 4. 5.

La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vindere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr. 68 1897.

Ori-ce afacere se poate resolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orĕștie, în Iunie 1897.

Direcțiunea.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie. Pentru tipar responsabil Petru P. Barițiu.